

Debrecen 1906. 1906

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3.—K.
Vidéken: 9 „ „ 450 „

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

De még csak szemrehányást sem tehetünk annak a külföldi embernek, aki ami furesa közjogi helyzetünkről oly tájékozatlan! Mert ime Budapesten, Magyarország székes fővárosába egy igen esinos és izléses füzet van forgalomban, mely kiszakítható és postára adható szines képes levelező lapokban mutatja be Budapest csodaszép részleteit, palotáit, látványosságait. És a felírás ezeken a szép lapokon mind felemás: magyar és — német. Még a magyar utcanévek is mind le vannak fordítva — németre.

Hát nem gyalázatos ostobaság ez? Nem azt hirdeti-e, hogy Magyarország, magyar nemzet, magyar nyelv külön, önállóan nincsen, csakis Ausztriával egybe forraszva létezik?

Ha idegenek utbaigazítására kell a magyaron kívül más nyelvű magyarázat, mért nem francia vagy angol az? Németnek nem szabadna lennie és mégis — német! Ne csodálkozunk tehát, ha az idegenek rosszul ismerik viszonyainkat, mikor az ország szívében el lehet követni ilyen bamba botlásokat!

Valahányszor Ferenc József Budapestre készül, bécsi híresztelők menten teli kürtölik a világot, hogy a király beteg. Délvidéki

hegyes táj kell neki, Tirol, Merán, vagy akármilyen más hely, csak mentül távolabb legyen Magyarországtól.

Igy akarják osztrák ármányosok állandóan és mesterségesen elzárni a magyar királyt a magyar nemzetől.

És ez a viszás, természetellenes állapot szer meg ezer formában ismétlődik.

Az osztrák politika-esimálók valóban rövidlátók, sőt vakok, hozzá épp olyan ostobák is, amily gonoszok. És maguk alatt vágják a fat. Mert végre mégis csak elszakad a magyar nemzet türelmének fonala és akkor a hirhedt osztrák nagyhatalom hirtelen eloszlik, mint a buborék.

El ne felejtse senki a régi nótát, amely azt mondja, hogy: Mégis huncut a német!

A német alatt osztrákot kell érteni. Az osztrák fogalom pedig a hadseregben csuesodik ki. Az ugynevezett hadsereg Magyarország átka, veszedelme, zsarolója. Minden vér és pénz adó a hadseregre pazarlódik el. Iszonyatos pénzébe kerül ez a germanizáló, idegen komédia a magyar nemzetnek! Ezért koldus az ország, ezért nincs pénz művelődésre, iskolára, irodalomra, iparra, hasznos beruházásokra, a nép érdekeinek föllendítésére; mert mindent fölfal a telhetetlen hadsereg.

Most már megint új fegyver, új költség kellene neki. De bizunk a magyar nemzet erejében és reméljük, hogy a hagyományos osztrák hadsereg többé egy fitying újabb költségre valót sem kap!

1715: 49. t.-c.

A képviselőház mai ülésén Werkerle Sándor miniszterelnök beterjesztette II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hazahozataláról és az 1715. évi 49. törvénycikk 2. és 3. paragrafusainak megsemmisítéséről szóló törvényjavaslatot. Történelmi fontosságú eseménye volt a Háznak az a pillanat, mikor a miniszterelnök a törvényjavaslatot felolvasta. A képviselők helyeiről felállva, a mély megilletődéstől szótalanul hallgatták s csak mikor elhangzottak a kormányelnök szavai, törtek ki önkéntelenül és egyszerre hatalmas éljenzésben.

Két nagyjelentőségű intézkedés kapcsán, ime olyan események tárulnak fel szemeink előtt, melyek némává teszik ajakunkat a megilletődés és az izgalom első pillanatában. Ime a királyi unoka, aki jóvá teszi lelke nemes sugallata parancsára, amit elődei egy ártatlan korszak gonoszlelkű tanácsadói

Rákóczi ezrede.

Ita és a Debreceni Collégium Joghallgató Ifjúságának 1906. október 19-én rendezett Rákóczi ünnepélyén felolvasta: dr. Varga Lajos.

Az 1903. évi kassai kiállításnak messze földről felzarándokolt szemlélő serege meghatva csoportosult egy a kiállításnak I. sz. termében kiállított tárgy körül. Ez a kiállított tárgy emelvényre volt téve, vörös rézből készült félhenger alakú mint egy fél méternyi széles átmérőjű, egyik végén a Rákóczi, másik végén a Zrinyi család címerével ékesítve, vajt részével felfelé volt fordítva a vájásban friss, erdei moha, frissen szedett mezei és kerti virágokkal tele-szórvva. Meghatva vettünk ki és elfojtott sóhajással tettünk el egy szál virágot örök emléktül II. Rákóczi Ferenc bőséjéből.

Mert ez a kiállított tárgy II. Rákóczi Ferencnek bőséje volt, az a bősé, melyben először szendergett, első álmait álmodta, ebben mosolygott szebben, gyönyörűbben, amint Murillonak legszebb anyagai, ebből a bőséjéből nyújtá először kis kezecskéit a fejedelmi sarj a legdicsőbb, legfenségesebb magyar anya: Zrinyi Ilonának nemes alakja felé. E bőséjében kezdődött II. Rákóczi Ferencnek pályafutása, mert születése már

maga történelmi esemény lett, kiindulási pontja ama nagy, korszakos eseményeknek melyek az ő nevéhez, az ő nagy jelleméhez fűződnek.

Vörös rézből vert bőséjében játszadozott akkor, arannyal átszőtt bibor párnáin, s vörös rézből vert koporsóban borul reá most a nemzeti kegyeleinek könnyekkel áztatott szemfedője. De mily nagy, mily hosszú ut volt az, mely a vörösréz bőséjéből kiindulva a vörös réz koporsónál véget ért! Ez az ut a magyar nemzetnek szomorú kálváriája volt, mely kálvária járásban II. Rákóczi Ferenc hordozta a legsúlyosabb keresztet.

Az ő életének története már születésének percében összefonódott nemzete történelmével s a mint a fejedelmi sarj testben lélekben növekedett, ifjúvá s korán férfivá lett: az eseményeknek pöröly csapásai alatt ez az élet történet valósággal és szétörhet lenül egybefort egybeolvadt nemzetének történetével.

A rügyfakasztó tavaszának első lehellete köszöntötte a fejedelmi esemetét Borsában 1676. március 27-én és az idevité ke resztre feszítésének napján imádott hazájától távol török földön Rodostóban fogta be szemét a halál anyaga 1735. ápril 8-án. A vele kibujdosott kísérők közül is csak néhányan, csak azok zokogtak fájdalmas

könnyeket, akik oly igen szerették a dicső Fejedelmet. De ezeknek zokogását is elnyomta a márvány tengernek egyhangu morogolása.

Nyomasztó vak homály fedte több mint másfél századon át a dicső Fejedelem nyugvó helyének hollétét. Míg végre kora fáradhatatlan történet írójának dr. Thaly Kálmánnak sikerült ezt a nyugvó helyet 1889-ben felfedeznie Konstantinápolyban a galatai St. Benois kolostornak rideg falai között. Itt pihennek a szent hamvak a nagy Fejedelem utolsó kívánságához képest a „mére glorieuse“ a dicső anyának: Zrinyi Ilonának poraival egyesülve a halálban 1735. július 8-ika óta. Több mint már másfél század után Dr. Thaly Kálmán előtt váltak szét először a nehéz kövek és a mint a fáradhatatlan kutató saját szemével meggyőződök arról, hogy megtalálta az annyit szenvedett szent hamvakat, bezárultak ismét a kövek, és a nemzet csak később: 1892-ben törhetett elő a megkönnyebbülésnek és örömeik felkiáltásának kebeléből annak következtében, hogy Dr. Thaly Kálmán kutatásának nagyszerű eredménye a Magyar Történelmi társulat 25 éves fennállásának örméire tartott díszülésén épp Thaly Kálmán ajkairól köztudomásúvá lett. Ettől kezdve a nemzetnek mind hangosabb kívánata folytán a bölcse királynak lovagias elhatározására lehullottak

legszebben tisztít

Hrabéczi Antal

gőzerőre berendezett ruhafestő és tisztító intézete Debrecen, Széchenyi-u. 42.

Csipke függönyöket

ajánlására elkövettek s ime megtörténik egy olyan csoda, hogy a nemzet és király egybeforrad a tisztelet és hála érzésében olyan események előtt, melyek a mi sziveinkből nőttek ki a mi felejthetetlen hőseink kultuszában. Megtörtént immár Rákóczi és társai emlékének rehabilitálása s ugyanabból a törvénykönyvből, melybe százkilencvenegy év előtt lelketlen bujtogatók tanácsára beleirtak egy szégyenletes paragrafust, a nemzet uralkodója maga siet ezt kitörölni, hogy egyesülhessen népével egy hatalmas és felemelő ünnep örömeiben.

Felesleges bővebben kommentálni ezt a nagyjelentőségű cselekedetet, melynek, ha vannak és lesznek következményei, bizonyára olyan helyen fognak feltörni, honnan a kölcsönös megértés és becsülés érzései fakadnak. Hanem igenis kommentálásra szorulnak az 1715-iki törvényeikk létrejöttének ama titkos rugói és ismeretlen motivumai, melyek megszülték ezt a rettenetes törvényt, melynek helyegét egy egész nemzetnek évtizedeken át túrnie kellett. II. Rákóczi Ferenc nem volt sem az ónodi gyűlés előtt, sem az ónodi gyűlés után az uralkodóháznak ellensége. Ott vannak emlékiratai, ott vannak vallomásai, olvassa, aki ismerni akarja az évszázados nemzeti elégtelenség igazi forrását. — A nemzet igazságáért harcolt a nemzet védelmében, mellékcéljai nem voltak, hatalmi vágy sem csábította, mert lelki és anyagi javakkal megáldotta bőven a Gondviselés. Szabadságharcát sem öletszerűleg kezdte, hanem végig próbálta előbb az orvoslás mindama módjait, melyekről hitte, hogy a gyógyulást megadhatják s csak mikor a meddőnek látta törekvéseit, akkor lépett fegyveres térére. Neki nem volt baja sem Lipót császárral, sem Józseffel,

aminthogy nem volt nekünk sem negyvennyolcban Ferdinánddal, hanem baja volt szüntelenül a Kolonicsokkal, a Kinskyekkel, Spunokkal, mint ahogy nekünk is csak Bachok, Schmerlingek és Metternichok okozták összes szerencsétlenségeinket. Azon az uton lett Rákóczi is forradalmárrá, melyen Boesky, Bethlen, Kossuth s minden magyar ember, kik elé odaáll mindig egy illetéktelen csapat, hogy megakadályozza királyukkal való egyesülésüket. Az olyan uralkodó, mint Lipót császár, aki halálos ágyán fia számára az igazságos uralkodás rendszerét óhajtja hátrahagyni, nem lett volna egy pillanatig sem az a rideg lélek, ki a nemzet panaszaira bezárja fülét, ha nem Kolonicsok kormányozták volna az országot az elszegényítés és az elnémetesítés nyíltan bevallott programjával. József császár békeakcióiból is ezek a lelkiismeretlen jogbitorlók csináltak folytonos fiaszkókat, hogy a végén kénytelen legyen a nemzet a sok csalódások után manifesztumokban kijelenteni, hogy nem tud bizni az adott királyi szó szentségében sem. József császár ismerte a magyarokat s ismerte a magyarellenes korupció ama rendszerét, melylyel tönkre iparkodtak tenni a nemzetet, ő tehát azt is tudta, hogy a Heisterek zsarolásai és a Kollonicsok gyűlölete ellen legbiztosabb orvosszer a Heisterek és Kollonicsok eltávolítása.

Ezzel a módszerrel kétségtelen, hogy a leglojalisabb alattvalót lehetett volna varázsolni a legforradalmárabb magyarokból, mint ahogy meg is történt mindannyiszor, valahányszor a nemzet és királya között nem állottak lelkiismeretlen célzataikkal régi és új kiadású Kollonicsok. Legnagyobb politikusunk, Deák Ferenc ismerte fel a bizalom szükségében a nemzet és az uralkodó megzavarhatatlan jó viszonyát,

a sirboltak nehéz lakatai s kitörő lelkesedéssel hozzuk haza a számkivetett hamvakat, újat tele hintjük a kegyeletnek virágival a forró hazaszeretetek megszentelt könnyeivel.

A történet írás feladata méltatni azt a pályafutást, mely ama vörösréz böleső és eme vörösréz koporsó Borsi és Rodostó közé esik. Történet írók számára is a legszebb feladatnak egyike. Mert az a kor, mely a nagy nemzeti drámának főhősevé II. Rákóczi Ferencet avatta, s azok az idők, melyek a nagy nemzeti drámának a majtényi sikon lejátszódott utolsó felvonása után következtek: minden erényével és minden bűneivel, hősiességével és gyávaságával, lelkesedésével és elernyedtségével II. Rákóczi Ferenc személyét teszik az események középpontjává. A drámai gyorsasággal haladó események halmazából szétválasztani az erényt a bűntől, a hősiességet a gyávaságtól, az önzetlen hazaszeretetet a hazaárulástól, az önfeláldozást a rut érdekhajhásztól, s a nemesnek, az igaznak, az erénynek igazságot szolgáltatni, a hősnek homlokára a hervadtan babérkoszorút fenni s a bűnt megbélyegezni: mindez a legszebb történetírási feladat. De II. Rákóczi Ferenc kora történetének igaz méltatása annyival inkább feladat, mert maga a főhős: II. Rákóczi Ferenc egy oly tüneményeszerű egyéniség, a kihez hasonlót a világ története még egyet sem képes felmutatni. — Nemzeti történetműveknek egyik újkori lángoszlopa, a magyar nemzetnek újja teremője s a végtelen időknek mindenkor egyik legnagyobb embere: Kossuth Lajosnak varázsszerű egyénisége sem ragyog fényesebben a nemzeti ég-

boltozaton, mint II. Rákóczi Ferenc. Mindketten tengelye voltak a magyar szabadság gigászi küzdelmeinek, mindketten egy azon eszméért: a magyar nemzeti szabadságért küzdöttek lankadatlanul, mindketten szabadságért lángoló seregeket állítottak csatarendbe ugyanazon zsarnoki hatalom bilincseinek szétöröszölésére, a hős kurucok akkor, a névtelen félistenek utóbb, s mindkettőjüknek felsőges küzdelme egyforma véget ért, akkor a Majtényi sikon, ekkor Világosnál hangzottak utóljára a Rákóczi indulónak csatára tüzelő akkordjai és hogy sorsuk a színpalak között is egyenlő legyen: mindketten számkivetett martírjai lettek a nemzeti ügynek. Rákóczi és bujdosó társait az 1715. 49. Kossuth Lajos pedig az 1879. 50. t. c. szakította el a nemzetnek eleven testétől. De nem szégyen törvények ezek. Hanem a felmagasztalásnak, a megdicsőülésnek bizonyítékai, a krisztusi töviskoszorúk ezek a törvények és most, mikor király és nemzet egyesült erővel eltörlék a galatai sirboltak nehéz köveit, a midőn II. Rákóczi Ferenc és dicső anyjának szent hamvai az oly hős szeretett magyar földnek visszaadottak, s a midőn az ő és a számkivetettségben is hűségese bujdosóknak érdemeit törvénykönyvünk lapján megörökítjük: csak azt a tövis koronát távolítjuk el a legendás alakoknak dicső fényvel övezett homlokáról, hogy helyette felékesítsük a magyar nemzetnek soha el nem muló hálójának két század fájdalmas könnyeivel ékesített koronájával.

(Folytatjuk.)

ez a felismerés tehát nemcsak hagyománygyökérrel, hanem hitelező erővel is bír az olyan kormányzásban, mely összehangot és zavartalan együttműködést akar biztosítani nemzet és uralkodó között. A történelmi átoktól, elég sajnos, ami nemzedékünk sem tudott megszabadulni. Nekünk is, ha küzdelmeink voltak, elénkbe vágta az ujszülöttségű Kolonicsok s bárha nem követeltünk soha olyat, ami jog szerint meg nem illetett volna, még hazánkban is támadt ennek a típusnak s ennek az iskolának néhány torz képviselője. Semmi okunk sincs eltitkolni, hogy a király nagyjelentőségű s erkölcsi következményeiben ma még beláthatatlan határozatának előkészítésében része volt a boldog emlékeztető szabadelvű kormányának, de kétségtelen, hogy ennek a törekvésnek a nemzeti becsület szerint diadalra való juttatása és minden részletében hazafias kegyeletünkhöz méltó elintézése a mai kormány kitörülhetetlen érdeme. De övé az érdem abban a nemes misszióban is, hogy áldatlan esztendő után, sok félreértés rosszakaratu felkeltésével, a király és a nemzet szíve ma összedobban egy nagyjelentőségű ünnepben és a kiengesztelés érzésében együtt állják körül azt a messze földről jövő koporsót, mely a magyarság legdrágább hamvát hozza haza örök nyugovóra.

Törvényjavaslat

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról.

Ó felsége attól az érzéstől áthatva, hogy az elődeire hosszú századokon át súlyosan nehezedett ellentétek és félreértések ma már egy végkép letűnt korszak történelmi emlékeit képezik, nemzetnek ismétleten kifejezett közérőjára, a király és nemzet kölcsönös bizalmának újabb zálogául II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítását legkegyelmesebben elrendelvé s az országgyűlés mindkét háza felett érzett hálását nyilvánítván elhatároztatik, hogy

1. §.

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak tetemei hazaszállításán, országos küldöttség által ünnepélyesen a kassai székesegyházban, Thököly Imre tetemei pedig a kassai ev. egyházban tétessenek örök nyugalomra.

2. §.

Az 1715. évi XLIX. törvényeiknek 2-ik és 3-ik § ai eltöröltetnek.

3. §.

A II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai emlékének megörökítésére felállítandó emlékmű és a hazaszállítás költségeire ötszázötvenezer korona ajánlatik meg, amely az állami költségvetésben a miniszterelnökség átmeneti kiadásai közt számolandó el s a pénztári készletekből fedezendő.

4. §.

Jelen törvény rendelkezései semminemű magánjogi következményeket nem bírnak.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter biztatnak meg.

Budapest, 1906. évi október hó 19-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A törvényjavaslat indokolása így hangzik:

A II. Rákóczy Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozataláról szóló törvényjavaslathoz.

A nemzet többszörösen megnyilvánult közóhájának tett eleget fölséges Urunk, midőn a király és nemzet közötti bizodalom újabb zálogául II. Rákóczy Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozatalát elrendelni méltóztatott.

Ennek a nemes lelkületű eredő fejlődési elhatározásnak a folyománya, hogy a nemzeti hősek emlékének kegyeletes ünnepelése alkalmából azok a megbélyegző törvényrendeletek is eltöröltessenek, amelyek törvénykönyvünk s jelesül az 1715. XLIX. törvénycikk 2-ik és 3-ik §-ai tartalmaznak.

Ezt kívánja elérni a kormány jelen törvényjavaslat előterjesztésével, mely a nemzet közóhájának felelőn meg, bővebb indokolást nem igényel.

Budapest, 1906. évi október hó 19-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k. m. kir. miniszterelnök.

Egyház és iskola.

A ref. egyház Rákócziért. Az ev. ref. egyház 1906. évi október 21-én — vasárnap — délelőtt 10 és fél óraker az ev. ref. egyház tanácstermében tartandó Rendkívüli Presbyteri gyűlést tart. Tárgy: II. Rákóczi Ferenc és Thököly Imre szabadsághősök és társaik földi maradványainak hazaszállítása és hazánk földjében nyugalomra tétele alkalmából a lelkes kar javaslata és ennek alapján teendő intézkedés.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház 1906. évi október 21-én vasárnap délelőtt 11 óraker az egyház tanácstermében Presbyteri gyűlést tart. Tárgyszorozat: 1. Jelentés arról, hogy a folyó évi szept. hó 20. napján tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve szept. hó 22. napján hitlesített. 2. Liptai József új presbyter felesketése. 3. Dávidházy János esperesnek egy egyházmegyei egyházi tanácsbíróra; szárvázás iránt intézett 963-1906. számú körlevelének másolata. — 4. A tiszántúli ref. egyházi értekezlet elnökségének értesítése a folyó évi szept. 29, 30. és okt. 1. napjaira Hajduböszörménybe egybehívott közgyűlés elhalasztásáról. 5. Főtiszt. püspök ur levele és Nt. esperes ur 910-1906. sz. körlevele arról, hogy az egyházkerület ösi közgyűlése nov. hó 13 án lesz. 6. A főiskolai gazd. tanács folyó évi 841. sz. megkeresése az egyházunk pénztárából fizetendő jogtanári javadalmazásnak folyó évi március 1-ről folyóvá tétele tárgyában, főgondnok ur intézkedésével. 7. A debreceni Bocskay szobor bizottságának megkeresése, a szoborra megszavazott 1000 kor. kiutalványozása végett. Az elnökség intézkedése. 8. A városi tanács folyó évi 11,553 sz. határozata, és épített elemi iskolák költségeinek elszámolásával. 9. Az iskolákatépítő vegyes bizottság jegyzőkönyve, az isp.-telepen elállítandó iskolák tárgyában. 10. A gazd. bizottság évi 1182. sz. végzése, néhai Nagy Jánosné hagyatéka tárgyában. 11. A gazd. bizottság folyó évi 1124. sz. végzése, Szabó József egyházi eljáró nyugalomba lépése tárgyában. Szabó József pótkérvényével. 12. A gazd. bizottság folyó évi 1187. sz. végzése, a Grünfeld Adolf által bérelt Piac-utcai bolt kistemplom felőli részén és Nagy András által bérelt bazárépületi bolt előtt épített portálé tárgyában. 13. Az iskolaszék folyó évi 1174. végzése, Csúrka István tanítónak tanítótestületi elnökké választása tárgyában. —

14. Az iskolaszék folyó évi 1177. sz. végzése, az ismétlődő iskolai tanítók fizetése tárgyában. 15. A városi tanács folyó évi 12,900. sz. végzése, az új tanítók és tanítónők felleltetésének megadása tárgyában. 16. Ökröslévi tanító kérvénye, 1100 korona törlesztéses kölcsönért. 17. Márton Imre ügyvéd jelentése, Berezány Imre adóügyi felelősségének elintézéséről. 18. A taracközi ev. ref. hívek kérvénye, templomépítésre segélyadományért. 19. Háló Sándor tanító 1000 korona törlesztéses kölcsön utalványozása iránti kérvénye. 20. Küldöttségnek a tanítói segélyegylet módosított alapszabályának betervezéséről tett jelentése.

Város és vármegye.

Irta: Jankó Zoltán.

A magyar állam épülete olyan, mint a régi nemesi kastély: csak félig lakóház. Amikor épült, inkább védelemre volt szánva támadások ellen, mint puha családi fészeknek.

Később, amikor porlyázó lovas csapatok helyett négylovas batárok robogtak be a kastély udvarára krinolinós dámákkal, sarkantyus csizmás urakkal, eltűnt a nehéz, vaspántos tölgyfa kapu, az ablakokról leszedték a sűrű vasrácsokat és az ablakok mögött fegyveres cselédnép helyett a ház leányasszonyának virágos cserepei sorakoztak a vendégek fogadására. . .

Elmultak ezek a szép idők is. Ma a kastély kövecses udvarán madárhusu úri lányok teniszt játszanak — se fűz, se krinolin rajtok — a vendég sem batáron, váratlanul lép meg a ház népét, hanem előre bejelentve peronyi pontossággal gyorvont, vagy automobil hozza.

A régi butorok közül egy pohárszék, vagy almárium meg van még hirmondónak, de a díőfaágak helyét sodronybetétes részágak foglalják el, a sokágy gyertyatartók reszkető, bizonytalan fényű néhány hideg tüvegkörtebe van összefogva, a pipatórium helyén könyves szekrény áll, a sima parketten modern emberek nesztelenül járnak-kelnek.

A kastélyban minden megváltozott: menedéket nyújtó várból átalakult kényelmes családi fészekké. Változatlanul csak az öles vastagságú falak maradtak meg. Ezekre áhitattal tekint a hadverő ösök munkásunkája és valami titkos, nemzedékről nemzedékre öröklött ösztön minden változtatásnál, minden újításnál megmondja neki, hogy ez ösi falak közé miképpen viheti bele az ő minden izében modern lüktető életét. Avagy talán az ösöket vezérelte valami istentől eredő böles előrelátás, amikor úgy építették, hogy az ő falaik között a késő unokák is jól érezhessék magokat.

Bástyafala az állam épületének a vármegye. A bástyafokon egy parancsoláshoz szokott alak, akire tiszteletteljesen tekintünk, most is ott örködik: az alispán. De a falakon belül nagy átalakulás folyik. A fegyverek esőrgését mindinkább elnyeli a gépek zakatolása, a faltörő kosok tompa dűbörgését elnyomja a pörölyök nehéz zuhogása. A katonai erények ragyogó fényét elhomályosítja a művészetek tündöklő fénye, a harci érdemek összezsugorodnak a tudomány és a munka hatalmas alkotásai mellett és ebből a forrongó, átalakulásban levő életből egy új vezér körvonalai bontakoznak ki: a polgármesteré.

A harora, háborura berendezett állam kezd munkára berendezkedni, a hatalmi állam átalakulóban van munkásállammá.

A hatalmi államn minden berendezkedése a hatalmi állás megvédésére, növelésére van irányítva: az állami jövedelmek nagy részét a fegyveres erő fenntartása, a

háboruokozta adósságok törlesztése emészti fel. Amíg egyfelől a közjogi intézmények az állam hatalmi céljait szolgálják, másfelől a magánjogi és büntetőjogi intézmények, bár minden polgárra egyaránt érvényesek, bizonyos mértékig a hatalmon levő, vagyonos osztály érdekeit védelmezik.

Ennek a hatalmi alapon nyugvó államn közgazgatási szerve a vármegye.

Amde idők multával, viszonyok változtával — úgy, mint a nemesi kastélynál a védelmi cél — mind jobban háttérbe szorulnak az állam és egyes társadalmi osztályok hatalmi céljai, érdekei és mint a hadverő ösök unokája kényelmesen és kellemesen akar lakni az ösi kastélyban, úgy a modern állam polgárai olyan állami berendezkedésre törekcsenek, amelyeknél az állam, mint öneél háttérbe szorul, amely első sorban lehető kényelmes és kellemes megélhetést nyújt a polgároknak,

Ennek a kiforrásban levő munkásállamn pedig a város a közgazgatási szerve.

Mennél jobban előtérbe nyomulnak az állam társadalmi feladatai, a vármegye annál többet veszít hajdani jelentőségéből. — Amint a társadalmi célok lépésről lépésre megvalósulnak, a vármegye befolyása úgy szorul lépésről lépésre vissza a történelmi multba és veszi át a vezetést a város.

Ébben a városba tömörült, lüktető, komprimált életben régi jelszavak elvesztik varázssersjüket, eszmék, amelyekért vért ontottak, többé nem eviteneek. Az összeszorult lakosság életküzdelmei új eszméket szülnék, szunnyadó vágyakat életre keltenek, ebben az izzadó életben támadnak az emberiség új ideáljai.

Öntudatra ébrednek a legelső néprétegek, szóhoz, befolyáshoz, majd hatalomhoz jutnak a hatalomból kizárt tömegek. A társadalmi kérdések egész láncolata keletkezik és a gazdasági probléma színétét ölti majdnem minden fölszínre jutó új törekvés.

Ennek az életnek keretek közé foglalása a városi közgazgatásnak feladata.

Hogy ennek a nyugzó, ezernyi szálahból nőtt bonyodalmas életnek hullámzását, egészséges fejlődését az igazgatás keretei csak szabályozzák, de meg ne akadályozzák, az egyrészt az igazgatás szervezetétől, másrészt a vezetők által a szervezetbe belevitt szellemtől függ.

A magyar városok élete a mostani keretek között, a mostani törvényes szervezet nem történelmi alapokon fejlődött alakulás, hanem kieszelt sablon, mely nem képes a viszonyokhoz hozzásimulni, hanem megfordítva: a fejlődést kényszeríti, hogy hozzá alakuljon. Husz esztendővel ezelőtt a törvényhozás két ily szerencsétlen szervezetsablont készített: az 1886. évi XXI. és XXII. törvényeket, az egyiket a törvényhatóságokra, a másikat a községekre. Az előbbi a vármegye számára készült, az utóbbi a vármegyébe bekebelezett községek számára. Megrostatíták a városokat és a nagyobbakat — azt mondhatnám, mintegy kitüntetésképpen — belegyümöszölték a vármegyékre alkotott "törvényhatóság" sablonjába, ami pedig belőlük ide semmiképpen sem fért bele, az a "község" nevű sablonba került.

Ilyen rájék erőszakolt, történelmi multjokat semmibe sem vevő szervezés természetsszerűleg megbénítja a városok egészséges fejlődését. Új szervezet, új városi törvény kell, a történelmi fejlődés alapján. Kell pedig mindennek előtt egy új törvényhozói tehetség, aki ismeri a városi életműködés szövevényes, minden hatásra reagáló szervezetét, kelleneek a központi vezetésnél a kormányzat magasabb állásaiban egyének, akik a városok közgazgatásban nevelkedvén, ismerik a városok valódi létfeltételeit. Reméljük, talán az új politikai korszak ezen a téren is megtermi gyümölcsét.

Uzletemet Egyház-ter 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

TRODALOM.

Endrődi Kuruc Nóták. Lázás lelkesedéssel várja az ország Rákóczi szent hamvainak megérkezését. A koporsóból, mely előtt egy nemzet hajtja meg zászlalát, hatalmas, nagy észme sugárzik ki és ennek fénye csak növekedett az idők folyamában. A nagy fejedelem és kora áll az érdeklődés közepontjában. Az a könyv most a legkedvesebb olvasmány, mely róluk szól. És nem szól róluk szebben és ékebben egy sem, mint Endrődi Kuruc Nótái, melyeket most az Athenaeum új díszes, de egyúttal rendkívül olcsó kiadásban. Egykoronás árban, bocsájt a nagyközönség rendelkezésére. Nem adhatt volna a Rákóczi ünnepekre kedvesebb ajándékot a lelkesedők ezreinek. Mert Endrődi ezek a dalai minden történelmi munkánál és minden tanulmánynál jobban megértetik Rákóczi korának hangulatát, egész gondolat- és érzelmvilágát. Csak olyan istenáldotta költő, mint Endrődi, tudhat ennyire elmerülni régmúlt időbe és tudja az akkori szíveket ily elevevésséggel megszólaltatni. — A kurucvilág öröme, bánata, elcsüggedő méla búja, kitörő lelkesedése, naiv hite és fájdalmas humora magható hűséggel osendül ki Endrődi gyönyörű zengésű verssiből. Az Athenaeum már a kötet művészi kiállításával, stilszerűen illusztrált pergament borítékával is jelzi, hogy mintegy ünnepi ajándéknak szánta ezt a könyvet, melyet rendkívül olcsóságánál fogva mindenki megvehet magának.

SZINHAZ.

Műsor.

Okt. 20. Szombaton „Nap hőse“ operette. (C)

Okt. 21. Vasárnap d. u. „Felhő Klári“ népszinmű.

Este: „Koldus gróf“, operette. (Kisbérlet.)

Okt. 22. Hétfőn „Lear király“ tragédia.

Okt. 23. Kedden „Kis herceg“ operette.

Okt. 24. Szerdán „Csere lányok“ operette. Ujdonság.

Okt. 25. Csütörtökön „Csere lányok“ operette.

Okt. 26. Pénteken „Rabló“ bohózat. Ujdonság.

Okt. 27. Szombaton „Három testőr“ vigjáték.

Okt. 28. Vasárnap délután „Smolen Tóni“ énekes bohózat.

Este: A Rákóczi ünnepély első napja.

A nap hőse. (Bemutatóelőadás). Schönten és Kadelburg bejegyzett bohózat gyártó cég egyik tagja Kadelburg ismert recipé után gyártott ismét új bohózatot. Előráncigált egy vad spanyol énekesnőt, egy anyóst, egy kikapós apóst, aki amellet még papucs hős is, egy kenyérre kenhető vőt, ezeket jól össze ráta, megkeverte, kissé megfőzte és készen állott a bohózat. Az tagadhatlan, hogy Kadelburg nagy mestere a helyzet-komikumnak, de tárgyait is úgy választotta meg, hogy a helyzet komikumok elkerülhetlenek. A tegnapi előadás kissé vontatott volt, pedig az ily fajta bohózatoknak főfeltétele a gyors, gördülékeny előadás. — Coruero Lola spanyol táncosnő szerepében Almásy Lola nyújtott elfogadható alakítást. — Táncolni azonban nem kell Almásy Lolának, mert nem tud, hiányszik a taktus érzéke és ezáltal nevetségessé válik. Ternyi és Békés kitűnően játszották az após és vő szerepét. Arday Ida elsőrangú anyós volt. Esembe juttatta Nikó Linát, a nagy komikát. Játéka, hangsúlyosabb, beszédmodora ugyanaz volt,

de azért nem volt utánzás, hanem önálló kitűnő játék és a szerep mély átgondolása meglátszott. Sente Rezső az impresszárió szerepében tűnt fel. Szépen beszél és ügyesen mozog. A többi szereplők is hozzájárultak a darab sikeréhez. A közönség nagyon jól mulatott és mint mindig, zsufolásig megtöltötte a színházat.

Vasárnapi előadások. Vasárnap este 7 és fél órakor rendez helyárrakkal színtre kerül a Koldus gróf nagy sikert aratott operette, a főszerepekben Lónyai P., Vida J., I. Szakácsné, Polgár, Arkosy, Karacs. — Délután 3 órakor mérsékelt helyárrak mellett Rátkay László legsikerültebb népszinműve, a Felhő Klári kerül előadásra, a főszerepekben Fóthy Frida, Lukács Juliska, Szabó Irma, Szakácsné, Szakács, Arkosy, Békés, Polgár.

Vessey-hangverseny. Mint már több ízben megirtuk Vessey Ferenc, a világbíró esodahegedűs e hó 27-én tartja hangversenyét Tarnay Alajos zongoraművésszel együtt a Bika disztermében. A debreceni közönség, amely hangversenyek iránt eddig nem nagyon melegedett fel, a Vessey-hangverseny iránt szokatlan érdeklődést tanusít. A hangversenyre előjegyzett jegyek e hó 24 ig tartanak csak fenn, ezután a jelentkezőknek eladatnak.

Ujdonságok. Zilahy Gyula színigazgató a következő ujdonságokat szerezte be. Szávay Gyula kiváló poéta Szép Ilonka című operettjét a mely ma kerül színtre a király színházban. Lehár Ferenc Vig özvegy című operettjét. Porzsoit Kálmán „Az asszony“ című szinművét a mely a Nemzeti színházban került először színtre.

Műsorváltozás. A mai napra kitűzött „Csereleányok“ című operett ujdonság helyett, — melynek előadását tehnikai akadályok miatt későbbre kellett halasztani, — ma ismét a „A nap hőse“ című remek bohózat kerül színtre, a tegnap esti szereposztással.

HIREK.

Jogászok Rákócziért.

Emlékkünnep a főiskolában.

A dícső fejedelem és bujdosó társai hamvai hazaszállításának alkalmából ország-szerte a kegyelet ünnepét ülik. Kegyelettel és hálattal szívvel gondolnak vissza a bujdosó fejedelemre, aki csak évszázadok múlva térhet vissza a már szabad hazába. Debrecenben az első ily kegyeletteljes ünnepélyt tegnap tartotta meg a jogász ifjuság a főiskola disztermében. A nagy terem zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Ott voltak Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Márton Imre a függetlenségi párt elnöke és még számosan a város előkelőségi közül.

A jogász ifjuság tegnapi ünnepéye fényesen sikerült. A közönség az egyes számok után zajos óvációval honorálta a szereplőket.

Kuthy Sándor a I. Ö. T. elnöke rövid beszéd keretében nyitotta meg az ünnepélyt. Ezután Szűcs Margit lépett az emelvényre és művésziességgel szavalt el egy hazafias ódát. Vászary testvérek művészes játéka következett a melyet a közönség élvezettel hallgatott végig. Majd dr. Varga Lajos olvasta fel nagyhatású emlék beszédét a megdicsőült hősről, melyet a közönség feszült érdeklődéssel kísért. A műsor egyik igen értékes számát Lónyai Piroška a debreceni színház énekesnőjének éneke képezte, a ki gyönyörűen adott elő egy pár kuruc nótát. Szávay Zoltán jogszigorló nagy tetezés közepette

olvasta fel hazafias költeményét. Ebergényi Béla pedig határozottan szavalt el Farkas Imre Cinka Panna című meloprámáját.

Az ünnepély befejezéséül Szántó József tárogatón adott elő Kuruc dalokat a melyet Oláh Béla, Bartók Ferenc, Hajdu Béla, Harsányi Géza és Karakas István művészi hegedűjátékuk kísért.

A közönség lelkes hangulatban távozott a szép ünnepélyről.

Vasárnapi istentiszteletek. A nagytemplomban: Szele György lelkész. — Kistemplomban: Létei Menyhért segédlelkész. Kossuth-utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. — Ispótlay templomban: János Zoltán lelkész. — Csapókerben: Kovács János népiskolai felügyelő Homokkertben: Miszti Mihály főiskolai szenior. Városi szegényházban pedig Hajdu Zsigmond püspöki titkár prédikál. — Az ágost. hitv. év. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az iszentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

Hajduvármegye a Rákóczi ünnepe. Hajduvármegye küldöttsége, mely áll Weszprémy Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán, Pákozdy János főjegyző, Nábrácsky István főszolgabíró és Weszprémy István megyebizottsági tagból esütörtökön folyó hó 21-én indulnak a fővárosba, a honnan Orsovára rándulnak és elkísérik a nagy fejedelem hamvait Kassára.

Anyakönyvi hírek: A helybeli anyakönyvi hivatalnál a mai nap folyamán a következő születéseket és haláleseteket jelentették be: a) **születések:** Karikás Ilona ev. ref. Mészáros Julianna ev. ref. Keresztesi László András ev. ref. Balogh László ev. ref. és Neufeld Ferenc izr. b) **halálozások:** Borbély Sándorné sz. Szász Zulianna ev. ref. 38 éves, Borsó Sándor ev. ref. 19 napos, Stojka Miklós gör. kath. 45 éves.

Rákóczi jelvények. A Magyar Védő Egyesület, miután a külföldről rengeteg mennyiségű Rákóczi-jelvény kerül forgalomba, ennek megakadályozására megengedte Donáth és Balázs cégnek Budapest IX. Üllői-ut 41., hogy az egylet szigorú ellenőrzése mellett, a hátlaapon az egyesület védjegyével ellátott jelvényeket hozhasson forgalomba. Miután ezt, úgy a nagy közönség, mint a kereskedő urak szíves figyelmébe ajánljuk, megjegyezzük még, hogy az érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást a titkárság.

Debrecen múlt heti népesedése. A múlt héten Debrecen területén összesen 56 gyermek született. Ezek között 23 fiú és 33 leány. A halálesetek száma 35. A növekedés tehát 21.

A mezőgazdasági munkások és a házipar. A törvényhatóságokhoz intézett leirata szerint a földművelésügyi miniszter tervbe vette, hogy állami támogatással fogja elősegíteni azt, hogy a mezőgazdasági munkások körében a házipar különböző ágai és más gazdasági üvelemző foglalkozások meghonosodjanak azon szempontból, hogy a munkásnép állandó keresete és ezzel anyagi helyzetének javulása biztosítva legyen. Felhívta a miniszter ennél fogva Csanádvármegye törvényhatóságát, hogy a támogatásnak a helyi viszonyokhoz mért módjai és részletei felől őt tájékoztassák.

Betörés egy borbélyüzletben. Vakmerő betörést követek el tegnap éjjel a Csokonai-utca 33 ik számú házban levő borbély üzletben. Még ezideig ismeretlen tettesek feltörték az üzlet ajtaját és abból 70 korona értékű felezerelési cikkeket loptak el. Hajna Jenő borbély a feltört üzlet tulajdonosa panaszt emelt a rendőrségen, ahol dr. Boldizsár Kálmán rögtön intézkedett a vizsgálat megejtése ügyében. A rendőrség már nyomon van és valószínű, hogy a mai nap folyamán a tettesek kézrekerülnek.

Felhívás a mesterekhez. Az ipartestület a következő értesítést adta ki, a testület tagjainak. Tapasztaljuk, hogy a mesterek gyakran adnak munkásaiknak munkabérelőleget és más természetű kölcsön összeget, továbbá: hogy segédjeikért jóállású kötelezettséget vállalnak azon reményben, hogy segédjeik tartozását pontosan kifizetné, avagy eldolgolni fogják. — Minthogy ez a tartozási viszonyokból kifolyólag számtalan ügy kerül a békéltető bizottság elé, ahol a munkaadó a segédnek munkakönyve kiadása iránti kötelezettségében a legkellémetlenebb helyzetbe jut, ennél fogva figyelmeztetjük a mestereket, hogy munkásaiknak a jövőben előlegek, kölcsönösségek ne adjanak, tartozásaikért jót ne álljanak, mert a bíróságok az ipartörvény 99. és következő szakaszaira, valamint a kir. Curia 504—1900 számú döntvényére hivatkozással a munkakönyv kiadását nemcsak, hogy elrendelik, de a munkakönyvet visszatartó mestert, a segéd körülményhez képest még kártérítési összeg fizetésére is kötelezik. Ezen figyelmeztetésünket annál inkább figyelmébe ajánljuk a mestereknek, mivel a munkások ismerve a bíróságok fenti intézkedéseit, a mesterek jó indulatával a legtöbb esetben visszaélnek, sem tartozásaikat kifizetve, avagy ledolgozni nem akarják, sem pedig munkakönyveik visszatartásába bele nem egyeznek. Ha ezen figyelmeztetésünkön a mesterek a jövőben mellőzni fogják, a felfeltett tartozási viszonyból származó minden kellemetlenségeket és veszteségeket maguknak tulajdonítsák.

Tapasztaljuk továbbá, hogy a mesterek egyes segédek munkakönyv, avagy a munkakönyvet pótló ipartestületi igazolvány nélkül is munkába fogadják. Minthogy az ipartörvény 90. §-a szerint az iparos olyan segédet fel nem fogadhat, ki az előbbi munkakönyvvel köztörvényes törvényes megszüntetését nem igazolja; ennél fogva figyelmeztetjük az iparosokat fenti törvény idézett szakaszának betartására, különben a segéd jogtalan alkalmazása miatt megindítandó kifizetési eljárás következményeit maguknak tulajdonítsák.

Tapasztaljuk végül, hogy a mesterek tanoncainak az iparos tanonciskolába járását nem ellenőrzik, az ellenőrző könyveket az előirt 2 héten belül figyelemmel nem kísérik, azt vagy egyáltalán alá nem írják, vagy annak aláírását, avagy — helytelenül — lebélyegezését tanoncokra bizzák, vagy pedig az aláírásokat előzetesen, avagy utólagosan eszközlik. Minthogy az iparos tanonciskolai mulasztási pénzbüntetésekért a 30859/1890. számú kereskedelemügyi miniszeri rendelet szerint a mester a felelős és a tanonc szülője, a 23519/1898. számú kereskedelemügyi miniszeri rendelet szerint a felelősség csak akkor terheli, ha a tanonc szülőjének elhatása alatt áll; ennél fogva figyelmeztetjük a mestereket, hogy tanoncok szorgalmas iskolába járását annál inkább ellenőrizzék — mivel a fenti kivételtől eltekintve — a tanviszony alatt kiszabott összes iskolai mulasztási pénzbüntetések viselése a mestert terheli és így esetleges mulasztásaikkal maguknak tetemes költségeket okoznak.

Osizmadia bérharc vége. A osizmadia legények elkecseregett bérharc — mely már hosszabb idő óta tart, tegnap véget ért. A segédek megegyezésre jutottak a mesterekkel és ma már vigan folyik a munka a műhelyekben. A megegyezés szerint a munkabér szabad egyezkedés tárgya maradt, a bérminimum pedig 2 korona 40 fillér és 5 korona között változik.

Gyilkosság vagy öngyilkosság? Pár évvel ezelőtt ment férjhez Sarkadi Eszter, Kassás Gyula hajduszeres lakoshoz. A fiatal asszony boldogtalan életet élt férjével. Ennek oka a férj brutális magaviselete volt, ki részeg állapotában feleségét folyton ütötte. A fiatal asszony férje bánásmódját megszokni nem tudta s tegnap hajduszeres lakásán felakasztotta magát. A csendőrséget azonnal értesítették ez esetről, a honnan Tóth Orsvezetőt küldték ki a nyomozás

megejtése végett. Ennek eredményeként a férjét azon gyanuból kifolyólag, hogy nejét előbb meg fojtotta s azután felakasztott, le is tartóztatták. Később azonban újabb adatok Kassás Gyuláné öngyilkosságát bizonyították s így valószínű, hogy a letartóztatott férjét rövidesen szabad lábra helyezik.

Házasságok, — eljegyzések. A debreceni anyakönyvi hivatalnál a múlt héten a következő házasságok kötettek; — illetve az alábbi eljegyzések lettek bejelentve: a) házasságok: Bleier Salamon—Weiszmann Róza öz., Erdős Károlynéval, Dári Imre—Kiss Rózával, Pál János—Kiss Erzsébettel, Kunöz Mihály—Szabó Juliánával, Erdélyi Péter—Gál Zsuzsánnával, Csáári István—Lászlósi Juliánával, Végh Sándor—Bagdás Rózával, Révész Arthur—Nagy Zsuzsáná öz. Gábor Sándornéval, Urbán Gyula—Kálmán Annával, Gáspár Imre—Nagy Sárával, b) eljegyzések: Bördás István—Nagy Zsuzsánnával, Szilágyi Imre—Sziládi Klárával, Katona István—Hegedűs Sárával, Pap Dező—Lajos Irmával, Kis Bálint—Kárász Amáliával, Fonyó Sándor—Kátó Erzsébettel, Varga Gábor—Gulyás Juliánával, Szabó Gyula—Szanka Máriaival, Balogh Pál—Baranyai Eszterrel, Banosi István—Barta Máriaival, Kele Lajos—Lőrinc Juliánával, Timm János—Ladányi Erzsébettel, Gál István—Sztraka Eszterrel, Pető Gábor—Tóth Juliánával, Sándor Gábor—Molnár Juliánával, Tokay István—Bancsi Máriaival.

Öngyilkos katona. Tegnap Kiss Sándor honvéd öngyilkosságáról adtunk hírt, ma már újabb katonai öngyilkosságról kell beszámolnunk. A legújabb áldozata a szigorú fegyelemnek Téki Sándor 39 ik gyalogezredbeli közkatona, aki egy napi szabadságra szüleihez, Püspök-Ladányba utazott és ott követte el végzetes tettet, szíven lötte magát. Tegnap reggel kellett volna Tékinnek visszaérkezni Debrecenbe. A századparancsnokság a katona elmaradásában szökést vélt látni és távirati uton kereste meg a P.-Ladányi csendőrsőt, a honnan csakhamar megérkezett az öngyilkosság híre. Téki nem tudta megszokni a katona életet és ezért követett el öngyilkosságot.

Gyora privat kölcsön. 100.000 korona áll rendelkezésemre, melyet igénybe vehetnek: Katonatisztek, állami, a egyel és városi hivatalnokok s más hitelképes egyének. Budapesti és Bécsi bank képviselőt amertizációs kölcsönökre. Utólagos díjazás. Meghívás a személyesen jelentkezem, Fenyő L. S. Tizenhárom város u. 31. sz.

Katona temetés. Tegnap délután 4 órakor kísérték ki utolsó útjára a honvédbarak mögötti öngyilkost, Kiss Sándor 3. ik honvédegyalgeezredbeli közhonvédet. Végtesztességére kivonult az ezred egyik százada, élén a tisztikarral, a koporsót pedig egy öreg, töpörödött anyóka, az öngyilkos édesanyja követte. Rövid ima után, a fekete posztóval bevont dobok pörgése mellett teték vége nyugvóhelyére az életunt fiatal honvédet.

Sanitas házi gőzfürdő készülék. Felhívjuk a t. olvasóink figyelmét a Sanitas mai hirdetésére és ajánljuk eme praktikus és könnyen kezelhető készüléket hasznosságánál és rendkívül jó hatásánál fogva.

Angolul írni, olvasni és beszélni. 4 hónap alatt tanít gyakorlóit angol tanár. Nem a régi grammatikai módszer szerint, hanem az új társalgási módszer az, a mely a nyelv elsajátítását pár hónap alatt lehetővé teszi. Cim a kiadóhivatalban.

Időseknak látszó arrok fiatal, hide szent nyerne, ha a világhírű teljesen ártalmatlan, valódi angol Balassa-féle *ugorka tejjel* ápolják. E páratlan szépitőszert pár napi használat után eltávolít ráncokat, reddőket, pattanást, szeplőt, májfoltot és minden bűrbajt az arcról, annak gyönyörű üdösséget,

finomságot, szépséget kölcsönöz. Üvege 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Postán küldi Balassa Kornél gyógyszerár, Budapest Andrássy-ut 47. Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól.

x Az emberiség nagy tömege pusztul el, a legnagyobb ellensége, a tüdővész által. Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek ezen borzasztó betegség ellen, mint annak előtte. A modern gyógytudomány a „Sirolin-Roché”-ban egy oly hatásos szer birtokában van, mely a tüdővész továbbterjedését feltartóztatja, a köhögést és köpetet csökkenti, az étvágyat és a testsúlyt emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti — Amellett ezen szer kellemesen szedhető s huzamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható a gyógyszerárakban.

x Kereskedelmi képzettséggel bíró volt ügyvédjelölt részletüzletben vagy bárhol foglalkozást keres. Óras könyvelést és levelezést is elvállal. Cim a kiadóban.

x Kossuth rumnak nincsen párja, magyar issza, magyar gyártja. Eredeti 1 literes, fél és egynegyed literes palackokban kizárólag kapható Debrecenben: Lusztig és Bán uraknál. 527—3—1.

x Komáromy M. Piac-utca 49., 16-postával szemben. Zongora-terem, a legmegbízhatóbb. Bérbe adott zongorákat új gyanánt nem adunk el, csak kizárólag kitűnő zongorákat és pianókat tartunk. Nagy szak-műhely, nem kontár. Kérem zongora-termem megtekintését. Zongora-hangolást és javítást művésziességgel eszközölünk. Óvakodni kell a kontár hangolóktól, mert azok teszik tönkre a jó zongorákat is.

x Leggyorsabban és legpontosabban házhoz szállítok magyar és porosz kócsenket, tojás- és kocka-Briquet-et Varga Károly, Hatvan utca 70. sz. Telefon 465. 518—12—2.

x Legszébb téli árak, u. m. jó mosó, barochetek, flanellet, félposztók, továbbá paplanok, flanel-takarók; szoba és löpökroók, valódi Jäger alsóruhák, harisnyák Kardos László vászon és menyasszonyi kelengye üzletében. Debrecen, Kossuth-u. 9. Határozott ár. Alapítatott 1831 ben. 496—x—5.

x Fővárosi üzletben sem láthatók oly izléses szép uri divat cikkek mint a Nyak-kendő király kirakatalban.

x Bácz Béla bankképviselő és tudakozó irodája csakély díj mellett bárkinnek szolgál tájékoztatással mindenféle ügyekben. Kölcsönök felvételénél: ingatlanok vételénél becsalásokat a telekkönyvi adatok beszerzését pontosan elintézi. Képviselő felvételnek. Debrecenben, Csapó-utca 12. sz. a. 474-10-4.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Pél-egyházi János mai számunkban megjelent hirdetésére.

x Komáromy M. műhangszer-készítő nagy hangszer-üzlete, Józasz királyi herceg-utca 2., Bika szálloda mellett, saját ház. A legjobb hurok és alkarrészek, régi mesterhegedők, fonott hurok, a saját hurok-gépműveléssel készítő; tiszta hang és tartós, kérem próba alá venni. — Cimbalom-vételnél díjtalan tanítás, saját cimbalom-iskolában. — Hangszerak kényelmes részleltetésre is. Nagy szak-hangszerműhely, nem kontár. Bármiféle komplikált hangszerek készítését és javítását művésziességgel eszközölök.

TAVIRATOK.

Wekerle és Apponyi a királyné.

Budapest, október 20. Wekerle miniszterelnök, Apponyi Albert gróf és Zichy Aladár miniszterek ma este Bécsbe érkeztek. A miniszterelnök holnap délelőtt tizenegy órakor kihallgatásra megy a királyhoz, hogy jelentést tegyen neki arról, hogy a magyar kormánynak mi a véleménye a delegációk

várható lefolyásáról. Goluhovszki gróf hivatalban való maradásának vagy távozásának kérdésére kétségtelenül döntő befolyással lesz az, hogy Wekerle jelentése holnap milyen tartalmu lesz. Apponyi gróf tárcájának körébe vágó ügyekről tesz a királynak holnap jelentést. Apponyi grófnak hír szerint több fontos javaslata van a törvényhozás számára és ezekhez óhajtja a felség előzetes hozzájárulását megszerezni. Zichy Aladár gróf holnap részt vesz Windischgrätz József herceg temetésén.

Goluhovszky és az ülészak bezárása.

Budapest, október 20. A függetlenségi párt tegnapi értekezletén Farkasházy Zsigmond képviselő kérdést tett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, mint a párt elnökéhez a képviselőház ülészakának bezárása dolgában. Utalt arra, hogy egy bécsi lap tegnap megírta, hogy az ülészakot most azért nem zárják be, mivel Wekerle Sándor miniszterelnök attól tart, hogy a delegációba olyan függetlenségiakat választanak meg, akik a Goluhovszky külügyminiszternek bizalmatlanságot szavaznak. Kérdezi, mi az igazság ebben a dologban.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter azt felelte, hogy a miniszteri tanácskozás nem határoz az ülészak bezárásáról, hanem az elhatározást a függetlenségi pártra bizza. Az ülészak bezárása vagy be nem zárása nincsen semmi összefüggésben Goluhovszky külügyminiszterrel. Különben is épenséggel nem lehet állítani, hogy a tavaszi delegáció nagyon kedveskedett volna Goluhovszkynek. Megfontolandó azonban éppen a függetlenségi párt régi álláspontja szempontjából, helyes volna-e a delegáció miatt bezárni az ülészakot, holott a függetlenségi párt mindig azt az álláspontot vallotta, hogy a delegáció éppen olyan bizottsága a Háznak, mint minden más bizottság. Helytelen volna tehát éppen a delegáció miatt bezárni az ülészakot már azért is, mivel más nehézséggel is járna. A többi közt maga után vonná azt a kötelezettséget, hogy minden már benyújtott törvényjavaslatot vissza kellene vonni. Ez pedig súlyos dolog a sok időpazarlással is járna. Kossuth válasza a párt nagy részét megnyugtatta.

A magyar küldöttség a szultánnál.

Konstantinápoly, október 20. A mai azelamlik után a szultán kihallgatáson fogadta Ottó követségi tanácsost, magyar-osztrák ügyvivőt, a ki bemutatja a magyar országos küldöttséget, a mely hálafelelőket nyújtott át a szultánnak, a miért megengedte II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hazaszállítását. A szultán igen kegyesen fogadta a küldöttséget. Ottó követségi tanácsos a Medzsídje rend nagy szalagját, Konza követségi tanácsos a II. osztályú Ozmanje-rendet, Thaly Kálmán országgyűlési képviselő és Thallóczy külügyi osztályfő az Ozmanje-rend nagyszalagját, Fraknói püspök és Forster báró a Medzsídje rend nagyszalagját, Thewrewk tanár a II. osztályú Medzsídje-rendet és Forster báró fia a III. osztályú Medzsídje-rendet kapta.

Nemzetiségi képviselők elégedetlensége.

Budapest, október 20. A nemzetiségi képviselők, kik eddig meglehetősen hallgatóan viselkedtek, újra kezdik hirdetni, hogy

mennyire nincsenek megelégedve a mostani kormánnyal és a jelenlegi magyar politikai viszonyokkal. Különösen zokon veszik, hogy a képviselőház tagjainak a hangulata még a nyári szünet alatt sem változott meg a nemzetiségi iránt. A román nemzetiségiakat még most is foglalkoztatja az a sérelem, hogy a karászabasi szobor leleplezési ünnep nem engedték meg, hogy a határvidéki oláhoknak az ország védelme körül szerzett érdemei méltatassanak, és a szobron román felírás alkalmazassék. Hozzá járul ezekhez az, hogy Apponyi Albert gróf pénteki beszédében kijelentette, hogy a nyelvrendeletet törvény novella útján még hatalmasabbá szándékozik tenni. Ez a kérdés már a jövő hét elején foglalkoztatni fogja a nemzetiségi képviselőket, kik a Kálvintéren körhelyiséget béreltek, melyet hétlőn szándékoznak felavatni.

LAPZARTAKOR.

A képviselőház ülése.

Az ipartörvény tárgyalása.

(Telefon tudósítás.)

Budapest, október 20. A mai ülést teljesen lefoglalta az ipartörvény tárgyalása. Kossuth Ferenc hosszasan beszélt a javaslat mellett, amely a Ház élénk tetszésével találkozott. A nemzetiségi párt részéről két horvát képviselő beszélt természetesen a javaslat ellen. A horvát nyelven tartott beszédek nyugtalanságot keltek a Házban, de ellensúlyozták azt a függetlenségi szónokok érvelései. Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Justh elnök pénteken 10 órakor nyitotta meg a képviselőház mai ülést. A kormány részéről jelen voltak Kossuth, Jekelfalussy, Polónyi és Josipovics. Az elnöki előterjesztések után az interpellációs nyilatkozat olvasták fel, amely szerint Lengyel Zoltán a honvédelmi minisztert interpellálja meg az új honvéd egyenruha ügyében Samassa a belügyminisztert az oláh cigányok letelepítése ügyében, Petrovics István szintén a belügyminisztert a Krassószörény megyei tisztviselők erőszakossága miatt. Ezután Thorockay Miklós gróf tett jelentést Mikszáth Kálmánnak a már ismeretes összeférhetlenségi ügyéről.

Bizony Ákos az igazságügyi bizottság előadója tett jelentést ezután a Rákóczi törvényjavaslatról, a melyet a lehető legrövidebb idő alatt kér tárgyalás alá venni. A javaslatot sokszorosítják és valószínű, hogy a Ház hétfői ülésén már tárgyalásra kerül. Nagy Emil terjesztette ezután be az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslatot és elfogadásra ajánlja. Kossuth Ferenc szól a javaslatról. Hosszan fejtegeti az áldatlan állapotot, a mely az ipari téren oly különösen észlelhető.

Ennek egyetlen okát abban találja, hogy a magyar közönség nem pártolja a magyar ipart, holott ez az egyedüli út a gazdasági önállóság felé. Angliát hozza fel példának, ahol nem egy herceg működik az ipari pályán. Végül kéri a javaslat elfogadását.

Maniu Gyula szólalt fel elnök a javaslatról. A javaslat ellen beszélt és azt nem fogadta el Szentiványi Árpád volt a függetlenségi párt hivatalos szónoka. A javaslatot elfogadja. Bauer Antal horvát képviselő horvát nyelven beszélt a javaslat ellen. A javaslatot fogyatékosnak tartja és nem fogadja el. Hólló Lajos a javaslat mellett beszélt a Ház nagy tetszése mellett. Ezután szünet következett.

Szünet után Piukovics Bozó horvát képviselő szintén horvátul beszélt, melyet a Ház türelmetlenül hallgatott végig. Lányi Mór a

függetlenségi párt részéről. Ernst Sándor pedig a néppárt részéről beszélt a javaslat mellett. Ezután elnök a vitát bezárta. Lengyel Zoltán interpellációjára került a sor, amelyre a honvédelmi miniszter rögtön válaszolt. Kijelenti, hogy a honvéd egyenruhák reformját még az előző kormány határozta el, a melyen már sajnos, ők változtatni nem tudtak.

Az ülés délután 2 órakor ért véget.

Közgazdaság.

Közbányai sertésüzlet. Október 19. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőfajú: 1. Öreg nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 121—123 filléig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 125—126 filléig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 127—128 filléig. — Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) — filléig. Közép (páronként 240—260 kilogramm) — filléig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — filléig. Sertésüzletszám: 1906. október 17-ik napján volt készlet 36.716 darab. 1906. október 18-ik napján felhajtott 320 darab. 1906. október 18-ik napján elszállított 512 darab. 1906. október 19-ik napjára maradt készlet 36.524 darab. A hízott sertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

NYILTTÉR.

Roncoigno déltiroiban a Valsugana vasút mellett, 1 és fél órára Trienttől 495 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzén vasas forrás.

a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérszegénység, női bajok, idegesség és hörbajok stb. ellen. Mindegy gyógyításban kapható. — Elsőrangú gyógyintézei

„Gram Hotel des Bains” és Parkszálo

250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdővel ápril 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdésközlőre szívesen szolgál a

277-5-13

fürdőigazgatóság

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábbado

sók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Trient-Barcola.

A gyógyszárban pedig 1/2 lit., 2 K. 60 fill.
121-20-5 1 „4” 80

Gyárcsok kereskedők, iparosok részére az üzemek kifizetését elvállalja
Najmál Gyula
Debrecen, Piac-u. 9.
A kifizetés nyomán képe-
ségeit jótállás vállal-
tatják. — Telefon 412.

Gyenge a fejlődésnél vagy a tanulásnál vissza marad: gyermekek ugyint verszegények magat bágyadtnak érző és ideges túleröltetett munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőttek erősítő szörvek nagy eredménnyel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az étvágy fokozódik, a szellemi és testi erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi **Dr. Ham-melfőle Haematogent**, és ne hadjuk magunkat utánzatoktól félre vezetni. 262-x-15

Városi Színház.

Bérlet. 18. sz. (C) Bérlet 18. sz. (C)

Ma szombaton, 1906. október hó 20-án:

Ujdonság! **Ujdonság!**

Másodszor!

A naphőse

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Kadelburg Gusztáv, fordította: Timár Szaniszló. Rendező: Békés Gyula.

SZEMÉLYEK:

Dornwald Emil	— —	Békés Gyula.
Agathe, felesége	— —	Ardai Ida.
Tilly, leányuk	— —	Szabó Irma.
Bendler Hugó ennek férje	— —	Ternyei Lajos.
Gernau Arthur	— —	Béresi Ernő.
Gróf Barakoff	— —	Deésy Alfréd.
Duriano, imperesszárió	— —	Szente Rezső.
Corneró Lola, táncos éne-		

Regény-Gsarnok.

Fej vagy irás.

A „Debrecen” számára írta: **Hollósi Sándor.**

— Vigan fiuk! Eljen a barátság!
 — És a szerelem!
 — A szabad szerelem!
 — Eljenek a lányok! A leányok!
 — Mindenki éljen!
 — Pincér! Pezsgőt!
 — Ki fizeti, fiuk?
 — A nagyharang!
 — Érzem, hogy ennek kidobás lesz a vége.
 — Sebaj! Elég tág az utca!
 — És a Rózi szobája!
 — Hivatok pipikéim? Mit akartok?
 — Csókot! csókot! csókot!
 — Na, ne szoríts úgy; elég már!
 — A csókból sohasem elég!
 — Nektek nem, de posta barátunk ugy-látsszik már torkig lakott vele. Te... pócta hallod, igyál. No, nem kell? Talán inkább csókot akarsz?
 — Hagy békében!
 — Na hallod, de kiállhatatlan vagy! Gyerekek!
 — Mit akarsz szentem?
 — Azt tudjátok, hogy én jó leány vagyok.
 — Nekünk mondd?
 — És könyv nélkül tudom az illem szabályait.
 Nohát a becsületérzésem nem engedi meg...
 — Hahaha! Micsodád?
 — A becsületérzésem nem engedi meg, hogy a míg én itt mulatok, addig szeretve tisztelt pályatársandim az utcán sétáljanak. Indítványozom tehát, hogy...
 — Hívjuk be a lányokat.
 — Helyes! Csak ezt akartam mondani.
 — Pompás eszme! Eljen a Rózi!
 — Mindenki éljen!
 — Micsoda! Etus! Micsoda! Jöjjetek be!
 — Barátaim, én megyek!
 — Na, ne bolondozz, pajtás hiszen még

csak éjtél után vagyunk. Hová atarsz menni ilyen korán?

— Haza.
 — Haza? Hát mi bajod van?
 — Semmi, csak utálok ezt az életet!
 — Na, ne érzelej pajtikám, hanem koccsint velünk! Igyál! Ez aztán a pezsgő!
 Tüzes, mint a babád csókja...
 — Barátom, kérlek!

— Igaz ni. el is felejtettem, hogy másé lett a babád. No de azért sose busulj ezen. Gombház, ha leszakadt van itt más! Van még elég szép lány a világon, ugye Rózi. Szóke, veres, vagy a milyant parancsolsz. Nézd, itt sétál éppen a Rézi. Fekete, mint az ördög, de a lelke az olyan, mint három angyalé. No, nem kell? Hát akkor itt van a Tusi, a szende Tusi. Hamis a szentem, akáresak a haja, de a csókja, a csókja bárátom az olyan édes, mint a cukor. No, de se kell? Hát mi kell?

— Engedjetez haza!
 — Honó! Abból semmi sem lesz! Hajnalig volt a jelszó! Gyáva himpeller az, aki a szavát meg nem tartja. Igyál! Holnap ilyenkor talán úgy, sem iszunk!

— Igyunk hát! Holnap ilyenkor már talán ugysem élünk! Töltsetek hát! Felejteti akarok, mindent felejteti! Igyunk! Mámoros fejjel akarok a halál elé menni! Hejh! mert rut az élet; legalább nekem az; feledjék hát! Eljen az agybutító szesz és a szerelem!

— A szabad szerelem!
 — De hát mi bajod van? Mi bánt?
 — Ne kérjétek! mit is értitek ti azt, hogy a fako kabát alatt egy elkárhozott lélek lakik, a lelke, az én nyomorult koldus lelkem! Pedig királynője is volt s milyen szép királynője. De megöltém őt, mint ő engemet!

— Miket beszélés?
 — Igen, megöltük egymást. Megöltém az én álomnyasszonyomat. Sose fog az én lelke már úgy repülni, mint azelőtt sose fog már az én szívem úgy szeretni, mint amikor még őt szerettem! Én nem tudom őt úgy lefesteni nektek, csak azt tudom, hogy ében volt a haja, hófehér az arca, s a menyország lakozott a szemében.

(Folytatjuk)

Idősebb segéd

ki csemege szakmában teljesen avatott, alkalmazást talál. Csak első rendű erő küldje ajánlatát.

Förber Károly

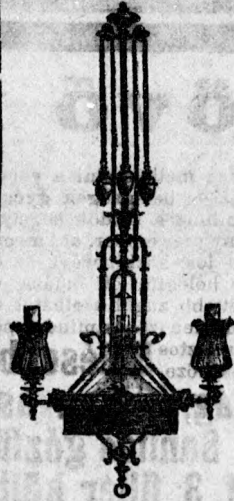
Temesvár.

A Magyar Fém és Lámpaáru Gyár

részvénytársaság gyári raktára

Debrecenben: Flac-u. (Simonfi-u. sarkán.) Gyár: Budapest Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait, pompás csillárok, asztali és függő lámpákat, valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra. Légszesz, kombi-nált- és villany csillárokat, állványok, író-asz'ali berendezések, gyertyatartókat stb! legmérsékeltőbb gyári árak mellett. — Ugyan-itt kapható valódi amerikai salon petroleum.

„Király-olaj“

mely kizárólag a gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanthatatlan.

Helyben minden mennyiség háshoz szállítatik.

Legújabb találmány a szabadalmazott „Atilla” szesz izzó, fényegő, mely kitűnő erős, fehér fényt terjeszt és bármely lámpára alkalmazható. 524-15-1.

Aláírási felhívás.

A KI FIÁNAK pályája kezdetén pénzt akar adni.
 A KI LEÁNYÁT gond nélkül akarja kiházasítani,
 A KI ÖNÁLLÓSTANI akarja magát.
 A KI HÁZAT, FÖLDET akar szerezni olcsó kényelmes lefizetésre.
 A KI ÖREG NAPJAIRA betegségére nem akar másra szorolni, idején gondoskodjék és lépjen be a

Népsegélyző Bank

m. sz. most alakuló II. évtársulatának tagjai sorába erejéhez mérten heti befizetéssel. Iskolás gyermekekre, kis jövedelmű egyénekre való tekintettel már **heti 10 fillér** befizetéssel is be lehet tagul lépni.

Betétjeire mindenki könnyen törleszhető kölcsönt kaphat, mert társulatunk 6 és 12 évesek. Első évtársulatunk 1523 tagja 42085 beréket fizet hetenkint, mely befizetés az évtársulatok lejártáig ca. 1.750.000 K. befizetésnek felel meg, mely összeg után a társulat tagjai 6%, haszoneredményben fognak részesülni. Éddig 800 esetben 600.000 kor. kölcsönt adtunk ki szövetkezettünk tagjainak. Tagul jelentkezhetni a Népsegélyző Bank m. sz. helyiségeiben Flac-utca 12. szám.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Domahidy Elemér
 Hajdú vm. és Debrecen sz. kir. város v. főispánja elnök.

Gerőby Pál
 földbirtokos ügyvezető igazgató,

Dr. WEISZ JÓZSEF
 ügyvéd jogtanácsos
 Dr. Balkányi Emil
 Dr. Berger Andor
 Somossy László

FORRÁI ERNŐ
 földbirt. alelnök
 Békés Lajos
 Dávidházy Kálmán
 Lamprecht Frigyes

KONTSEK GÉZA
 nagykeres. alelnök.
 Dr. Kun Béla
 Békés Emil
 Lusztag Dezső

Dr. Varga Elemér

Worlin Sándor

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:
 Trigánszky Emil

Gyuresány Béla

Ungár Jenő.

Budapesti Takarékpénztárak
 képviselősege
 Debrecenben, Csapó-utca 12. sz.

Betéteket elhelyez a lehető legmagasabb kamatozás mellett.

Kölcsönöket az ingatlan legmagasabb értékéig folyósítat, váltóra kötelezvényre, folyó számlára.

Törlesztéses pénzkölcsönöket 20-65 évre a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — **Felvételi kényszer nincsen.**

35 pénztézzettel létesített összeköttetés és révén kényelmesen válogatható az előnyösnél előnyösebb kölcsönökben

Minthogy fél százalékos kamat az egész felvett kölcsön tőke törlesztésére szolgál; méltán kívánatik nagy óvatosság az 50 éves törlesztéses kölcsönök felvételénél.

Kárba veszendő annak megtudásához,

Becklési díjak hogy ingatlan vagyona mennyi és minő kizárva. kölcsön vehető fel.

Előzetes becslése az ingatlanak díjtalan

Minden felvett kölcsönügy gyorsan és a legelőnyösebben elintézve leendő.

Nagyobb földbirtokok megvételnek, ezek parcellázásához vevők kerestetnek.

Elegendő a vételár 1/4 részének deponálása. 478-10-2.

Köszvény! ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a híres 476-x-8.

Király-balzsamot

az egész világon ösmert legjobb gyógyszer.
 1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f.,
 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő
 Grósz Nagy Ferencz
 gyógyszerész
 DEBRECZEN

CSUZ

Helyképviselőket

alkalmaz előkelő részvény társaság fixum és jutalék mellett. Nem életbiztosítás. Ajánlatok **Barkinek** jelige alatt az „**Általános Tudósítóhoz**” küldendők.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 41.
 530-1-1.

Komáromi M.

műhangszer készítő

Legnagyobb hangszer üzlete

József kir. herceg-utca 2. Fika szálloda mellett.

Czimbalom vételnél díjtalan tényszerű saját czimbalom iskolámban. Legnagyobb zongora terem **Pinc utca 49.** főpostával szemben.

Bérből adott zongorákat új gyanánt nem adok el, mindenféle hangszerek részletfizetésre is. Többféle gyártmány

Gramophonok

és lemezek, a leghírnevesebb gyártmány, lemezekben óriási választék. — **szakszerű műhely,** új hangszerek készítését és javítását művésziességgel nem mint kőöntő, de mint szakképzett készítjük. Zongora hangolás vidéken is.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Az újjonnan érkezett hurfonó gépeknél a legkitűnőbb minőségű hurokkal szolgálok. 487-x-9.

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra feltűnhetetlen — naponta friss pörkölés

kapható 488-50-12.

Félegyházi János

motorüzemű kávé pörköldéjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A jövő nemzedék

fogja csak teljesen méltányolni a vértisztító gőz- és hőlégfürdők óriási fontosságát az egészség ápolása és betegségek gyógyítása körül. Hosszu évek fognak eltelni, míg a nagy tömeg, a milliók a fürdők segélyével fogják testi és szellemi erejüket fejleszteni. Boldog az a néhány ezer ember, aki megelőzi korát és már most fordítja hasznára azt, mi csak évek múltán lesz közkinésévé az emberiségnek.

A gőz- és hőlégfürdők hatása oly sokoldalú, hogy itt mind fel sem sorolható. A test legelrejtettebb zugába elhatol vértisztító éltető ereje. Hatását minden ízében, minden porcikájában érzi.

Renma, csuz, köszvény egyetlen biztos **Hűlések**ből eredő bajoknál. **idegesség, álmatlanság, bélpangás, elhízás** csudás hatással van. Ezen kezelési módot ma már bárki otthon alt almaz és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a híres 476-x-8. **Sanitás gőzfürdőkészülék** segélyével lakásának bármely szobájában a legpompásabb gőz- és hőlégfürdőt készítheti magának.

perc alatt 3 fillér költséggel
 A gyár képviselője néhány napig Debrecenben az „Angol királynő”-ben időzik, a hol a „Sanitás” gőzfürdőkészüléket az érdeklődőknek készséggel bemutatja, de elküldi kívánatra házhoz is megtekintés, kipróbálás végett, vételkötelezettség nélkül. A gyár megbízottjánál, könyv alakú ismertetések ingyen kaphatók.

Förstner Aladár

Budapest,

VII. Alsó Erdősor 30.

Néhány vélemény ezen gőzfürdőről.

Várossy Gyula kalocsai érsek v. országgyűl. képviselő, Kistelek.

Értssitem, hogy az ön által küldött Thermal-Cabinet teljesen bevált. Régi izületi reuma ellen használok a forró légfürdőt. S ez valóban kitűnő! Öt perc alatt csuromvíz izzadásban vagyok. Tizenöt percnél tovább fűrdözés után, melyet egy-két percés hideg fürdő követ, ágyban vagyok megkönnyebülten. Készüléke egyszerű, gyorsan kezelhető és tiszta.

Mészáros János Az abádszalóki Takarékpénztár főkönyvelője. **Abádszalók.** Tisztelettel tudatom, hogy a szállított gőzfürdő berendezés kitűnő; én nagyon meg vagyok vele elégedve és azt egészségi szempontból a legigazabban ajánlhatom.

Rostenszky Pál uradalmi főerdész. **Dernő.** — Hetek előtt hoztattam ön-től egy Thermal-Cabinetet. Meggyőződtem arról, hogy valóban kitűnő szolgálatot tesz rheumaticus fájdalmak gyógyításánál, de különben is praktikus és egyszerű kezelésénél fogva mint házi gőzfürdő nagyon ajánlatos lévén, azt ismerőseim körében szívesen ajánlom. 527-1-1.

Verbőczy-utca
4. számú ház
eladó.

Ertekezés: **Dr. Körösi Kálmán**
nygyvédnél **Battyányi-utca 5. sz. a.**
500-2-2.

A legújabb
Chiné-Selyem-Övek
Bőr- és Gumí-Övek,
Csipke Echaipok,
Színházi sálak

és

Plaid sálak

nygyválasztékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, 294-x-100

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

SZABÓ LAJOS FIAI CÉG
DEBRECEN.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, hol
Szőnyegek, csipke és szövet fűg
gönyök, applikált stórok,
Ágy és asztalterítők, flanel takarók
Besztercebányai pokrócok,
Paplanok, matrácok,
Kész női és férfi fehérneműek,
Menyasszonyi kelengyék
jutányos szabott áron beszerezhetők

K irakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel.

432-x-38.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényéni, csúznál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosa legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

505-40-2

A „Takarék és Hiteintézet”

részvénytársaság
Debrecen (Csapó-utca 4.)

Elfogad betéteket 4 1/2 % mellett:
Könyvbetétre,
Chequeszámlára.

Kölcsönöket ad alacsony kamat mellett:
Váltóra,
Kézizálogra,
Folyószámlára,
Betáblázásra.

Törlesztéses kölcsönöket ad be-
táblázás mellett:

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55,
60, 65 évi időtartamra

Óvadék kölcsönöket ad:
Vállalkozóknak és tisztviselőknak
Földbirtokok parcellázását
elvéllal előnyös feltételek mellett.
Megőrzés végett
elfogad értékpapírokat, arany és
ezüst neműeket továbbá ékszereket
méréselt díj ellenében.

Értékpapírokat
vesz elad. és
Idegen pénzeket és szelvényeket bevált
421-x-7.

Forman
nátha
ellen
Szelencze ára
40 fillér

Minden gyógyszerertárban kapható!
Hatása meglepő, s kezdődő bajnál ugyszól-
ván elmaradhatlan.

516-7-1.

URAK vagy HÖLGYEK

a kiznek ismeretségük van, melléke-
sen könnyű módon 200-300 koro-
nát kereshetnek városukban pár
hónapon át. Ajánkozók küldjék aján-
latukat „mellék jövedelem” alatt
az Altalános tudósítóhoz,
Budapest, VII., Erzsébet-körut 41.
530-1-1.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Magyar-gyártmány.

Brassói és gácsi finom gyapjuszövetek dus-
választékban érkeztek

Szedlák és Vámos

férfiszabók tizletébe 446-20-12.
Piac-utca 32. szám, I. emelet.

Vigyázn ezen bejegyzet véd-
jegyre.

AGGÓDÓ ANYÁK

vézna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt g,ermekük érdekében emlékezzenek az
EGGER-EMULSIÓRA,
mely szer orvosi szakvélemény alapján hivatva van a kisedek élet- és fejlődés
képességét teljes mérvben helyreállítani.

A NÁDOR GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körut 17. szám
bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csoma-
golás és portóért)

Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIÓ 2 korona.

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovásh Nándor, Koczián Desső, Mihalovits Jenő
Muraközy László, Rádakovits Géza, Grósz Nagy Ferenc, Szilcz Ferenc, Tóth Béla, gyógyszeré-
szeknél. 492-10-2

APRÓ HIRDETÉSEK.

Olja 10 szögig 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beiktatott. Apró hirdetések előre fizetendők.

A valódi Verge

egészségi papirból készült szívarka hüvelyek főraktára Merki Ferencnél van Fűvészkeret u. 14 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. King 8 kr. Rákócy 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 8 kr. 100 kiló vágott száraz csertőgyufa 1 frt. hazhoz szállítva. Telefon 374. 501-10-2.

Elveszett

egy Flocki névre hallgató vörösbarna szőrű dachshund. A megtaláló illő jutalomban részesül, Trigárszky Emilnél Hunyadi utca 13. 529-2-2.

Batthyány utca

9 sz. a. néhai Nemes Kálmán ur házában az utcai lakosztály 6 szoba konyha kamara fürdő és cseléd szoba jó ivóvízzel vízvezeték és a szükséges mellékhelyiségek f. év november hó 1-én kiadó. Feltételek alulírottaknál megtekinthetők. Dr. Irinyi István ügyvéd Debrecen Arany János-u. 520-3-2.

Eladó

a város közelében a vámpércsi köves út mentén, 5 hold föld, szőlő telepítésre igen alkalmas, egészben vagy holdenként közvetlen a Schaff János ur szőlőtelepével szemben. Érkezhetni lehet Hüsef Jánosnál Bocskai tér. 512-1-1.

Rajzolók

kik a karikatura rajzolásban jártasak vagy fénykép után vonalkás rajzolat elvállalásnak biztos jövedelemre tehetnek szert, ha jelentkeznek a „Debrecen” kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3 ig.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó forgalmu hentes és mésszáros üzlet; teljes felszereléssel bérbé kiadó esetleg kevés pénzszakember társul keres tetik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevőközönség már megvan teremtve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Francia,

német, esetleg román nyelvekből tanítványt keres két jogász. Infer náció a kiadóhivatalban.

50 szál

szép akácia eladó Pacsirta utca 42 szám alatt. 528-1-1.

Ferencz József

uton, 50 öl hosszú, 1884. négyszögöl területű újkerti szőlő egy darabban, vagy 5 házhelyre osztva eladó. Vasutmentelti fekvésénél fogva faterületnek vagy gyárterületnek is alkalmas. — Nyomtató-utca 7. számú ház eladó. — Érkezés: Dr. Kőrösi Kálmánnál Batthyányi-utca 5. szám, 499-2-1.

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5%-ra. Részletfizetésre. Löwhoffel G. Berlin W. 35. Válaszbélyeg küldendő. 347-80-18.

Vigyázz!
kékre festett kirakat.

Löwy F.

PIAC-UTCA 24. SZ. ALATT.
Kistemplommal szemben
Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz!
kékre festett kirakat.

Kamatozó házi takarékperselyek

Azon cél elérésére, hogy egész kis összegek is gyümölcsözőleg elhelyezhetők legyenek, igen esinos kiállítású házi takarékperselyeket rendeztünk be, melyeket

ingyen

bocsátunk feleink rendelkezésére. E szabadalmazott perselyek használata világszerte rohamosan terjedt el és nagy kedveltségnek örvend.

Alföldi Takarékpénztár

Debrecenben. 529-3-1.

Fein Matild

női kalap szalonja

Piac-u. 75. sz. bankpalotával szemben. Tisztelettel értesitem a hölgy közönséget, hogy feltűnő elegáns

MODELLKALAPOK

gyermek- és sport kalap, színházi fej kötők és alakítások legelegánsabb modell szerint készülnek és **gyászkalapok** legrövidebb idő alatt, a meybécsi utazásom bevásárlásomból a legkényesebb izlést is kielégítetik már — B. pártfogását kérve, tisztelettel

Fein Matild

Piac u. 75. bankpalotával szemben. 515-5-2.

Oh jaj!

Megfojt ez az át
kocott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk.

EGGER mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszertár

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 17.

Éljen!

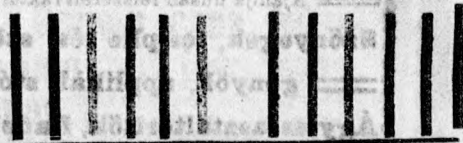

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

NESTLÉ

az egészséges **gyermeklisztje**
és a beteg gyermek a gyomorbetegségek régóta bevált tápláléka.
Megjöv a hányástól, hasmenéstől, belhurutól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld: NESTLÉ
Wien I. Biberstrasse 11.

UTCZAI

lapelarusítók

felvételnek.

Debrecen legszebb áruháza.

Saját érdekében kérem,

hogy mielőtt nőruhaszövetekben, delaineekben, Batisztokban, blous- és rahaselymekben, szóval bármilyen rőtös és rövidáru cikkekben szükségletét beszerezné, — látogassa meg teljesen újonnan berendezett üzletemet, amely az áruk csodálatos szépségével mindenkit bámolatba ejt.

Az árak olcsóbbak, — mint bárhol.

Minden vevő aki 5 forintért árut vásárol, annak egy fénykép után, művészes kivitelű életnagyságu képet készítek, — a rajta levő papírkere-tért 1 forint 50 krajcár fizetendő. 111-x-90.

Naponta érkeznek újdonságok.

Igen esinos, szép, dus raktárt tartok női és férfi fehérneműekben, vászon, chiffon, kanavásaim jobbak, mint bárhol.

PAPLANOKAT

mérték után is készítek.